

Motion till riksdagen 2018/19:2986

av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

En ansvarsfull migrationspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grundprinciper för en ansvarsfull migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett starkt medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett helhetsgrepp kring utlänningslagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likvärdighet, rättssäkerhet och effektivitet i Migrationsverkets verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkta krav på konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade informationsflöden och samordningsansvar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tillfällig lag på garanterad miniminivå och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förlängd eller ny lag om möjlighet till särskilda åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett moratorium för beviljande av medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett pausat mottagande av vidarebosatta flyktingar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga uppehållstillstånd med tydlig koppling till beviljandegrund och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vandelsprövning, hälsokontroll, villkorskännedom samt avsiktsförklaringar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelbundna och automatiserade kontroller av uppehållsgrunder och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelser av uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrat arbete med verkställandet av avvisningar och utvisningar och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sanktioner mot andra parter och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hållbar och självförsörjande anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en flyktingpolitik baserad på effektivitet och närhetsprinciper och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förbättrat arbete med återvändande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti som vilar på en nationalistisk grundsyn. Våra ställningstaganden bottnar i en övertygelse om att ett samhälle byggs på bästa sätt då dess invånare känner gemenskap, delaktighet och såväl tillit till som ansvar för varandra. Vi ser samtidigt dessa värden som grundläggande för den enskilda individens välmående. Vår bild av människan är nämligen att hon är en social varelse med behov av mänskliga relationer och en känsla av trygghet såväl som samhörighet med det samhälle vi lever i.

Vi ser nationalstaten som den mest lämpade av statsbildningar då den vilar på just dessa fundament. För samhällets skull ger nationalstaten förutsättningar för gemensamma åtaganden och framgångar. För individens skull skänker den stabilitet och en plats att kalla sitt hem. Vår vision för Sverige är ett modernt folkhem där medborgarskapet går hand i hand med samhörighet och tillit och där samhällskontraktet står starkt.

Det faktum att vi tror på nationalstaten betyder dock inte att vi motsätter oss att människor rör sig över statsgränser, vare sig det handlar om kortare semestrar, längre projektresor och utbyten eller en permanent flytt till ett nytt hemland. Däremot anser vi att det bör finnas tydliga och rimliga regler för när och hur det sker, samt under vilka förutsättningar.

Grundläggande principer för en ansvarsfull migrationspolitik

Ett första steg i säkerställandet av en långsiktigt hållbar migrationspolitik är att identifiera grundläggande principer som bör vara gällande och som kan agera riktlinjer vid vidare utformning av lagstiftning, övriga regelverk, system och verksamheter. Sverigedemokraterna utgår från de nedan listade principerna, och menar att regeringen bör göra detsamma.

Den som inte har Sverige som hemland men vill vistas här ska innan inresa säkerställa sin rätt till vistelse. Denna kan vara på förhand given, exempelvis genom medborgarskap i något av länderna i nordiska passunionen. I annat fall ska den enskilde ansöka om visum eller uppehållstillstånd. Dessa beviljas om vistelsen är motiverad,

följer givna regelverk och inte innebär en orimlig försörjningsbörda för Sveriges del. I samband med ansökan ska också grundläggande villkor för såväl inträde till som vistelse i Sverige godkännas av den enskilde. Detta för att säkerställa kännedom om svenska lagar och regler. Den som bryter mot svensk lag eller mot aktuella villkor bör få uppehållstillståndet återkallat.

Ett starkt medborgarskap

Utöver ovan nämnda principer för migration är det för Sverigedemokraterna en självklarhet att välfungerande regelverk för rörlighet också måste ta hänsyn till, och respektera, bandet mellan medborgare och hemland. Alltför länge, och på alltför många sätt, har det svenska medborgarskapet försvagats i värde och reducerats till ett praktiskt juridiskt dokument snarare än att vara en formalisering av den samhörighet, ömsesidiga lojalitet och hemkänsla som det i vår mening bör grundas på. För oss är det inte självklart att all migration med tiden ska leda till ett svenskt medborgarskap. Däremot är det en självklarhet att medborgarskapet bör värderas högt, att krav på sådant som språk- och samhällskunskap ska ställas i medborgarskapsprocessen och att ett medborgarskap på ett tydligt sätt ska kopplas samman med såväl rättigheter som skyldigheter, förmåner som plikter.

Stora behov av strukturförändringar

Helhetsgrepp kring utlänningslagstiftningen

Utlänningslagstiftningen i allmänhet, och utlänningslagen i synnerhet, är ett lapptäcke av motstridiga intressen och dåliga formuleringar. Lagstiftningen är svår att överblicka, svår att arbeta med och svår att implementera i det dagliga arbetet på myndigheterna. Ett exempel på otydlighet är de många fakultativa bestämmelserna, som medger exempelvis att tillstånd *får* beviljas utan att specificera när de *ska* beviljas, eller att ett uppehållstillstånd *får* nekans om det föreligger en säkerhetsrisk, i stället för att de *ska* nekans. Inte sällan skiljer det sig dessutom mellan olika delar av lagstiftningen huruvida en bestämmelse är fakultativ eller inte, vilket gör lagstiftningen än mer otydlig. Otaliga är dessutom de exempel som under senare år visat hur praxisbaserade bedömningar leder till beslut som aldrig avsågs när lagstiftningen utformades.

Sverigedemokraterna anser därför att det är hög tid att genomföra en ordentlig översyn av utlänningslagstiftningen, för att göra den mer lättförståelig, mer ändamålsenlig och mer anpassad till dagens migrationssituation.

Likvärdighet, rättssäkerhet och effektivitet i Migrationsverkets verksamhet

På grund av bristerna i lagstiftningens utformning, men också som ett resultat av lång tid med otillräckliga resurser kombinerat med hastigt ökande av antal ärenden, har Migrationsverkets handläggningstider skjutit i höjden. Samtidigt har olika handläggningseenheter framarbetat olika praxis gällande bedömningsgrunder. Krav på effektiviseringar har riskerat rättssäkerheten och därtill orsakat arbetsmiljöproblem som lett till en hög omsättning av handläggare. Dessa problem genomsyrar alla sorters ärenden; det skenande antalet asylsökande, med tillhörande anknytningsärenden, har alltså försenat

handläggningen av exempelvis arbetstillstånd och möjligheter till uppehållstillstånd för studier, vilket kan äventyra själva grunderna för dessa tillstånd.

Sverigedemokraterna menar att regeringen snarast bör ta initiativ för en tydligare struktur och likvärdiga beslutsprocesser oberoende av handläggningsenhet. Vidare bör åtgärder vidtas för att köbildning inom en sorts handläggningsärenden inte ska drabba hela verksamheten. En viktig faktor i säkerställandet av likvärdiga, rättssäkra och effektiva beslutsprocesser är också att säkerställa uppföljning och kontroller av de beslut som fattas.

Förstärkta krav på konsekvensanalyser

När Riksrevisionen i slutet av 2017 överlämnade sin rapport om konsekvensanalyser inför migrationspolitiska beslut belystes hur migrationspolitiken under lång tid formats av beslut som tagits utan att erforderliga förarbeten gjorts. Trots förekomsten av styrdokument med krav på konsekvensanalyser har dessa sällan uppfyllts, ändamålsenligheten i analyserna har brustit och förslagets påverkan på migrationen har många gånger försumrats. Mot bakgrund av att migrationspolitiken är det politikområde som haft och har överlägset starkast påverkan på det svenska samhället är det minst sagt anmärkningsvärt att makthavare under lång tid tagit så lätt på uppgiften att analysera vilka konsekvenser reformer på området kommer att få.

Mot bakgrund av rapporten menar Sverigedemokraterna att regeringen bör ta initiativ till uppdaterade förordningar, handböcker och riktlinjer i syfte att säkerställa att konsekvensanalyser alltid genomförs på ett ändamålsenligt sätt inför migrationspolitiska beslut. Dessa analyser bör särskilt ta fasta på såväl volympåverkan som ekonomiska konsekvenser – två områden där prognoser genomgående har fallerat.

Hantering av krisen 2015 och förebyggande av ytterligare kriser

Förbättrade informationsflöden och samordningsansvar

Den situation som uppstod under hösten 2015 föranledde ytterligare en rapport från Riksrevisionen, med särskilt syfte att dra lärdomar av skeendet. Utöver vissa generella anpassningsbehov gällande migrationspolitiken tog Sverigedemokraterna fasta på behovet av förbättrade informationsflöden och ett tydligt samordningsansvar. Trots att informationen om att antalet asylsökande beräknades öka kraftigt vidarebefordrades till berörda enheter i Regeringskansliet fördes den inte vidare internt. Riksrevisionens granskning pekade dessutom på brister i samordning och olika tolkningar av bl.a. ansvarsprincipen såväl som länsstyrelsernas områdesansvar, brister som bedömdes ha påverkat hanteringen menligt.

För att undvika liknande skeenden framöver är det Sverigedemokraternas mening att regeringen bör ta fram tydliga direktiv som säkerställer att varje aktivering av krisberedskap åtföljs av rapportering till en högre instans som i sin tur får bära ansvar för att enhetlighet råder hos samtliga berörda aktörer samt att samverkan sker där så behövs.

Tillfällig lag på garanterad miniminivå

En del i regeringens krishantering bestod i att ta fram lagstiftning i syfte att minska incitamenten för asylsökande att välja Sverige framför andra länder. Denna lagstiftning var av tillfällig karaktär och löper ut i juli 2019. Trots att den tillfälliga lagen sagts

placera svensk asylhantering på en europeisk miniminivå är det uppenbart att så inte är fallet. Sedan den tillfälliga lagens antagande har lagen dessutom utökats med mer generösa regler, senast med en starkt kritiserad möjlighet för vuxna asylsökande som har fått eller förväntas få avslagsbesked att söka uppehållstillstånd på andra grunder.

Sverigedemokraternas mening är att tanken med att inte erbjuda bättre möjligheter till asyl än andra länder är rätt, men att utförandet har varit fel. För att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik vill vi dock inte hasta fram ny, permanent lagstiftning. I stället menar vi att en ny, tillfällig lag bör antas och att denna bör inspireras av den danska lagstiftning som kort och gott fastslår att en utvisning ska verkställas så länge detta inte uppenbart bryter mot internationella åtaganden. Motsvarande resonemang bör kunna appliceras på såväl asylprövningar som tillgång till välfärdssystem och bör utgöra grunden för en ny, tillfällig lag. Detta garanterar att en miniminivå uppnås till dess att ett hållbart lagförslag som kan stå för sig självt har arbetats fram.

Förlängd eller ny lag om möjlighet till särskilda åtgärder

En annan del av åtgärdspaketet var den tillfälliga lagen om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet. Lagen antogs den 12 november 2015 och löper ut den 21 december 2018. Denna lag möjliggjorde införandet av identitetskontroller, vilka bidrog till att snabbt och kraftigt bromsa inflödet av asylsökande.

Sverigedemokraterna menar att det givetvis även efter den 21 december 2018 kan finnas ett behov av åtgärder som exempelvis identitetskontroller. Av den anledningen föreslår vi att den tillfälliga lagen förlängs eller, i det fall den redan upphört att gälla vid denna motions beredning, återinförs med en giltighetstid om minst ett år efter vilket en förnyad analys av situationen bör genomföras.

Moratorium för beviljande av medborgarskap

Den extrema arbetsbelastningen på Migrationsverket och de följd effekter detta haft på kontrollsystem och bedömningsförmåga påverkar givetvis inte bara beviljandet av uppehållstillstånd utan i förlängningen också beslut om medborgarskap. Kombinerat med det redan tidigare påtalade behovet av insatser för att höja värdet av medborgarskap skapas en situation där Sverigedemokraterna finner det lämpligt att tillfälligt stoppa möjligheten att ansöka om medborgarskap. Ett sådant moratorium bör vara åtminstone fram till dess att bättre rutiner gällande uppföljning, kontroll och kvalitetssäkring av fattade beslut har kommit på plats, men allra helst ända till dess att ny lagstiftning i syfte att stärka medborgarskapets värde kommit på plats.

Pausat mottagande av vidarebosatta flyktingar

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till principen om ett kvotflyktingsystem där särskilt utsatta flyktingar i behov av ytterligare skydd får möjlighet till vidarebosättning. Samtidigt konstaterar vi att den migrationspolitik som historiskt har förts i Sverige inneburit stora påfrestningar, inte bara för asylsystemet utan även för flertalet viktiga samhällsfunktioner som tillgången till bostäder, hälso- och sjukvård, skola och social välfärd. Den extrema belastning som följde av krisen 2015 har ännu inte kompenserats

– faktum är att stora delar av samhället snarare står inför ännu en krissituation då de etableringssystem som finns, byggt på antaganden om en tvåårig etableringsperiod.

Med anledning av denna situation är det Sverigedemokraternas mening att Sverige bör pausa allt kvotmottagande till dess att problemen har åtgärdats och våra mottagningssystem åter är i balans.

Nyckeldelar i en hållbar migrationspolitik

Tillfälliga uppehållstillstånd med tydlig koppling till beviljandegrund

Sverigedemokraternas grundsyn är att endast svenska medborgare bör ha en självklar och permanent rätt att vistas på svensk mark. Den person som har för avsikt att stanna permanent i Sverige bör i vår mening också eftersträva att bli svensk medborgare. Så länge en person är utländsk medborgare bör detta också avspeglas i tydliga regler för vilka omständigheter som ger rätt att vistas i landet, varför uppehållstillstånd alltid bör vara tidsbegränsade och tydligt kopplade till den grund på vilken de beviljats. Givetvis bör det finnas en proportionalitet avseende längden på dessa tidsbegränsningar, liksom ett tydligt och enkelt system för förlängning av uppehållstillstånd så länge omständigheterna är oförändrade. Denna åtskillnad mellan uppehållstillstånd och medborgarskap bidrar till ett stärkt medborgarskap samtidigt som risken för missbruk av regleringar gällande migration minskar då en enkel väg till permanent uppehållsrätt försvinner.

Vandelsprövning, hälsokontroll, villkorskännedom samt avsiktsförklaringar

I det moderna folkhemmet råder lag och ordning. För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att Sverige inte bara har rätt utan också en skyldighet att ställa vissa grundläggande krav på den utlänning som vill besöka Sverige. Inför eller i samband med en inresa bör till exempel en vandelsprövning ske som säkerställer att brottslingar inte kommer till Sverige, och inte kan fortsätta sin kriminella bana här. Vidare bör det genom krav på intyg eller genomförd hälsokontroll säkerställas att ingen utlänning för med sig allvarliga sjukdomar till landet. Det är i vår mening också rimligt att utlänningen senast i samband med inresan till Sverige bekräftar kännedom om de villkor som gäller för vistelsen samt vad som är syftet med besöket. Dessa åtgärder bidrar gemensamt och var för sig till såväl säkerhet som tydlighet.

Regelbundna och automatiserade kontroller av uppehållsgrunder

För att säkerställa efterlevnad av upprättade regelverk räcker det inte med skärpta krav och kontroller inför det att beslut ska fattas. Behov finns också av att kontrollera att de omständigheter som gällde, eller förmodades gälla, då beslut togs också kvarstår. Detta är viktigt inte minst för att motverka olika former av missbruk och skenavtal. Men det är också ett faktum att omständigheter kan förändras, och detta bör rimligen leda till en förnyad prövning. Det är Sverigedemokraternas mening att Migrationsverket bör åläggas ett ansvar att regelbundet utföra olika former av kontroller. Detta kan med fördel ske automatiserat där så är möjligt, exempelvis genom slagningar gentemot Skatteverkets folkbokföringsregister, kontrolluppgifter om utbetald lön eller utbetalda bidrag och ersättningar från myndigheter och kommuner. Möjligheter till förenklat utbyte av data på internationell nivå bör också utredas, inte minst vad gäller

resehandlingar för att exempelvis upptäcka besök i det land från vilket en person säger sig vara på flykt.

Återkallelser av uppehållstillstånd

I det fall kontroller enligt ovan visar att grunderna för ett beviljat uppehållstillstånd saknas bör uppehållstillståndet som regel också återkallas. Viss flexibilitet måste dock finnas om det finns särskilda skäl som under en kortare period medfört avvikelser, exempelvis kopplat till ett byte av arbetsplats.

Upphållstillstånd bör dock alltid återkallas om det uppdragas att innehavaren farit med osanning, eller på annat sätt förvanskad omständigheter. Likaså bör uppehållstillstånd alltid återkallas om innehavaren döms för grövre brott mot person, och återkallelse bör alltid prövas i samband med åtal.

Förbättrat arbete med verkställandet av avvisningar och utvisningar

Sverige har de senaste åren haft stora problem med verkställandet av avvisningar och utvisningar samt med ett växande skuggsamhälle bestående av personer som vistas illegalt i landet. Även denna situation kräver ett helhetsgrepp med allt från ökade befogenheter till polisen och Migrationsverket till fler förvaringsplatser, bättre system för uppsikt av utlänningar utan uppehållstillstånd och faktiska utresor. Här bör också möjligheten till tredjelandsavtal utredas noga.

En viktig komponent i sammanhanget är kraftigt begränsade möjligheter för den som vistas illegalt i landet att ta del av välfärdssystem för att på så sätt förmå fler personer att självmant lämna det land de saknar rätt att vistas i. En annan åtgärd i samma anda kan vara att tillfälligt frysa tillgångar till dess att personen lämnat Sverige.

Sanktioner mot andra parter

Fler än migranter kan givetvis utnyttja systemen, varför det är viktigt även med tydliga sanktionsmöjligheter mot exempelvis den arbetsgivare som anlitar illegal arbetskraft eller den fastighetsägare som hyr ut en bostad till personer utan rätt att vistas i landet. Framtida lagstiftning bör givetvis beakta huruvida samtliga inblandade medvetet brutit mot lagstiftning eller om en part förlett även den andra, men samtidigt måste den innefatta tydligt ansvarsutkrävande. Att medvetet bidra till en situation då personer som saknar rätt att vistas i landet ges möjlighet till just sådan vistelse ska vara straffbart.

Även på en internationell nivå bör sanktionsmöjligheter utredas, främst gentemot de länder som vägrar ta ansvar för sina egna medborgare.

Riktlinjer för olika sorters migration

En behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring

En allt vanligare anledning för människor att periodvis flytta till ett annat land är för att arbeta. Även om Sverigedemokraterna menar att varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig intern balans välkomnar vi möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft. Därtill finns, särskilt inom vissa branscher med snabb och avancerad teknikutveckling, ett värde i fruktsamma utbyten av kompetens och erfarenheter.

En hållbar politik på området måste dock bygga på balanserade avvägningar där såväl den enskildes villkor som arbetsmarknadens stabilitet tas i beaktande. I en värld med stora skillnader avseende såväl generella möjligheter till välfärd som villkor på arbetsmarknaden är det lätt att alltför svaga regleringar avseende arbetskraftsinvandring riskerar både den enskilde arbetstagarens trygghet och hela arbetsmarknadens struktur.

Sverigedemokraterna vill därmed att arbetskraftsinvandringen fokuserar på behov och kvalifikation, enligt tre principer: tillfredsställandet av arbetsmarknadens behov, möjliggörandet av kompetensutbyte och värnandet av arbetstagares villkor.

En hållbar och självförsörjande anhöriginvandring

Det finns tillfällen då familjer splittrats eller ny kärlek uppstått över nationsgränser. Som ett familjevänligt parti ser Sverigedemokraterna det givetvis som önskvärt att var och en får leva nära sina närmaste familjemedlemmar. All anhöriginvandring och familjeåterförening bör dock omfattas av och följa ett väluppbyggt regelverk. En grundförutsättning i detta regelverk är att anhöriginvandringen inte på ett orimligt sätt ska belasta svenska skattebetalare eller leda till ett ökat utanförskap. En annan är att familjebanden är tillräckligt nära och att de kan styrkas. Äktenskap ska endast godkännas om de följer svensk lagstiftning och med säkerhet ingåtts frivilligt. Missbruk måste beivras.

En flyktingpolitik baserad på effektivitet och närhetsprinciper

Inte all migration bygger på en frivillig önskan att lämna sitt hemland. Krig, konflikter och naturkatastrofer har i alla tider tvingat personer på flykt, såväl inom stater som över statsgränser. För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att värna rätten för enskilda att kunna komma i säkerhet och få möjlighet till humanitär hjälp. Målbilden måste här vara att så få som möjligt ska behöva fly, och att flykten ska ske på ett så säkert sätt som möjligt, under så kort tid som möjligt och så kort sträcka som möjligt.

Principen om att asyl ska sökas i första säkra land är i Sverigedemokraternas mening grundläggande, vilket innebär att asyl endast bör beviljas i Sverige om något av våra grannländer drabbas av en humanitär kris. För en sådan eventualitet bör därför en beredskap byggas upp, som kan säkerställa ett snabbt organiserat och förhållandevis stort mottagande där grundläggande behov avseende boende, mat och hälsa tillfredsställs. Så länge Sverige inte utgör närområde till en kris ska svensk flyktingpolitik i stället fokusera på att bistå där flyktingar befinner sig, i krisers närområden. En sådan ordning garanterar att hjälp når de mest utsatta så snabbt som möjligt, minimerar risken för att flyktingströmmar utnyttjas som migrationsvägar av icke-flyktingar och tar bort incitament att exempelvis splittra sin familj eller vända sig till skrupellösa människosmugglare.

Ett förbättrat arbete med återvändande

Den som en gång motvilligt lämnat sitt hemland och som alltjämt har en önskan om att återvända bör, när omständigheterna ändras så att ett återvändande blir möjligt, ges goda möjligheter till detta. Sverigedemokraterna menar att Migrationsverket bör få ett tydligt uppdrag att arbeta mer specifikt med återvändandesatsningar, såväl genom utbyggda system för återetableringsstöd som genom utvecklade former av riktade bistånd, exempelvis i syfte att säkra en god återuppbyggnad av krigshärjade samhällen. Andra

exempel kan vara utbildningsprojekt som tar tillvara tiden i Sverige även när ett återvändande står på agendan.

Jimmie Åkesson (SD)

Paula Bieler (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)